
Vragenlijst intern toezicht

E. (Edward) Moolenburgh
Directeur
emoolenburgh@vbs.nl
©VBS, september 2018

INHOUD

1.	Samenstelling	3
2.	Rolvervulling	4
3.	Functioneren	7
4	Profilering, werving en selectie	10
5.	Positionering	12
6.	Overige	17

1. SAMENSTELLING

1. Hoeveel leden telt uw intern toezicht?
2. Wat is de verdeling binnen het intern toezicht naar geslacht en leeftijd?
(u kunt het aantal leden per leeftijdscategorie en naar geslacht invullen)

Leeftijd	Mannelijk geslacht	Vrouwelijk geslacht
Jonger dan 30 jaar		
30-39 jaar		
40-49 jaar		
50-59 jaar		
60-69 jaar		
70 jaar en ouder		

3. Welke kennis en vaardigheden zijn er binnen het intern toezicht aanwezig?
(meerdere antwoorden zijn mogelijk)
  - a. Strategische vaardigheden
  - b. Analytische vaardigheden
  - c. Kennis op het gebied van bestuur of management
  - d. Kennis op het gebied van ondernemerschap
  - e. Kennis op het gebied van personeel en HRM
  - f. Kennis op het gebied van communicatie en PR
  - g. Onderwijskundige en wetenschappelijke kennis
  - h. Financiële kennis
  - i. Juridische kennis
  - j. Automatiserings- of ICT-kennis
  - k. Andere kennis en vaardigheden, namelijk: .....
4. Welke kennis en vaardigheden zouden volgens u een waardevolle aanvulling zijn op de huidige samenstelling van het intern toezicht? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
  - a. Geen kennis of vaardigheden
  - b. Strategische vaardigheden
  - c. Analytische vaardigheden
  - d. Kennis op het gebied van bestuur of management
  - e. Kennis op het gebied van ondernemerschap
  - f. Kennis op het gebied van personeel en HRM
  - g. Kennis op het gebied van communicatie en PR
  - h. Onderwijskundige en wetenschappelijke kennis
  - i. Financiële kennis
  - j. Juridische kennis
  - k. Automatiserings- of ICT-kennis
  - l. Andere kennis en vaardigheden, namelijk:.....

2. ROLVERVULLING

5. Hieronder staan vier rollen van intern toezicht in willekeurige volgorde. Wilt u aangeven hoeveel belang u hecht aan de verschillende rollen door voor onderstaande rollen een 'top 3' te kiezen? U kunt dit doen door achter de rollen een 1, 2, of 3 te plaatsen, waarbij de meest belangrijke rol een 1 krijgt.

Rollen van het intern toezicht	Cijfer
Toezicht houdende rol	
Werkgeversrol	
Adviserende en sparrende rol	
Goedkeuring gevende rol	
Verbinding met samenleving	

6. Ziet uw intern toezicht het leggen van een verbinding tussen de instelling en de samenleving als haar rol?
- Ja
  - Nee (ga naar vraag 8)
7. Hoe legt het intern toezicht verbinding tussen de samenleving en de onderwijsinstelling? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Het intern toezicht stelt zich op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen
  - De leden van het intern toezicht zijn een afspiegeling van de samenleving
  - Het intern toezicht onderhoudt zelf relaties met externe belanghebbenden
  - Sommige leden van het intern toezicht vertegenwoordigen bepaalde maatschappelijke groepen
  - Anders, namelijk:.....
8. Geeft het intern toezicht ongevraagd advies aan het bestuur (diegene die bestuurlijke taken uitoefent)?
- Ja
  - Nee
9. Over welke periodieke en systematische informatietoever beschikt het intern toezicht? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- (Onderwijs)inhoudelijke en beleidsmatige voortgangsrapportages
  - Financiële voortgangsrapportages
  - Risicoanalyses
  - Markt- en omgevingsanalyses
  - Informatie over huisvesting
  - Kwaliteitsrapportages
  - Resultaten tevredenheidsonderzoeken
  - Rapportage externe adviseurs
  - Benchmarkgegevens
  - Andere informatie, namelijk:.....
10. Van wie ontvangt het intern toezicht informatie? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Bestuur

- b. Directie
- c. Staffunctionarissen
- d. Medezeggenschapsraad
- e. Ouders
- f. Externe accountant
- g. Externe adviseurs
- h. Onderwijsinspectie
- i. Ministerie van OCW
- j. Anders, namelijk: .....

11. Verwerft het intern toezicht zelf actief informatie?

- a. Ja
- b. Nee (ga naar vraag 13)

12. Bij wie verwerft het intern toezicht zelf actief informatie? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- a. Bestuur
- b. Directie
- c. Staffunctionarissen
- d. Medezeggenschapsraad
- e. Ouders
- f. Externe accountant
- g. Externe adviseurs
- h. Onderwijsinspectie
- i. Ministerie van OCW
- j. Anders, namelijk: .....

13. Heeft het intern toezicht indicatoren geformuleerd voor het houden van toezicht?

- a. Ja
- b. Nee (ga naar vraag 15)

14. Over welke onderwerpen hanteert het intern toezicht indicatoren? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- a. Te realiseren strategische doelen
- b. Het halen van management targets
- c. De positionering van de instelling in de regio
- d. Het rendement
- e. De inhoud van het onderwijs
- f. De kwaliteit van het onderwijs
- g. De bedrijfseconomische situatie van de instelling
- h. De huisvesting
- i. Het personeel van de instelling
- j. Ethische en maatschappelijke vraagstukken
- k. De kwaliteit van de organisatie
- l. Het functioneren van het bestuur
- m. Lopende verbeter- of veranderingstrajecten
- n. Medezeggenschap
- o. De relatie van de instelling met externe belanghebbenden
- p. Andere onderwerpen, namelijk:.....

15. Heeft het intern toezicht de afgelopen periode wel eens geïntervenieerd?

- a. Ja

-
- b. Nee (ga naar vraag 17)
16. Welke van de volgende interventies heeft het intern toezicht in de afgelopen periode gepleegd?
- a. Het opschorten van goedkeuring
  - b. Het onthouden van goedkeuring
  - c. Het geven van een opdracht aan het bestuur
  - d. Het ontslaan van (een lid van) het bestuur
  - e. Anders, namelijk: .....
17. Benoemt het intern toezicht de leden van het bestuur?
- a. Ja
  - b. Nee (ga naar vraag 19)
18. Werkt het intern toezicht met een profielschets bij benoeming van leden van het bestuur?
- a. Ja
  - b. Nee
19. Bepaalt het intern toezicht de hoogte en structuur van bezoldiging van de leden van het bestuur?
- a. Ja
  - b. Nee
20. Is het intern toezicht op de hoogte van eventuele nevenfuncties van de leden van het bestuur?
- a. Ja
  - b. Nee
21. Heeft het intern toezicht criteria vastgesteld wat betreft nevenfuncties van leden van het bestuur?
- a. Ja
  - b. Nee

3. FUNCTIONEREN

22. Wilt u aangeven (ja/nee) of onderstaande stellingen van toepassing zijn op uw intern toezicht?
- Het intern toezicht heeft informatieve vragen gesteld aan het bestuur
  - Het intern toezicht heeft kritische vragen gesteld aan het bestuur
  - Het intern toezicht heeft ongemakkelijke vragen gesteld aan het bestuur
23. Wilt u voor de onderstaande stellingen aangeven in hoeverre u het ermee eens bent? (1 =Volledig mee oneens 2 =Mee oneens 3 =Neutraal 4 =Mee eens 5 =Volledig mee eens)
- Ons intern toezicht beschikt over voldoende informatie om de juiste vragen te stellen aan het bestuur
  - Ons intern toezicht heeft voldoende expertise om de juiste vragen te stellen aan het bestuur
  - Ons intern toezicht is voldoende op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen om de juiste vragen te stellen aan het bestuur
  - Ons intern toezicht is voldoende op de hoogte van beleid en wet- en regelgeving om de juiste vragen te stellen aan het bestuur
  - Ons intern toezicht is voldoende onafhankelijk om de juiste vragen te stellen aan het bestuur
24. Is er in de afgelopen periode binnen het intern toezicht sprake geweest van (de schijn van) belangenverstrengeling?
- Ja
  - Nee (ga naar vraag 26)
25. Op welke wijze is met de (schijn van) belangenverstrengeling omgegaan? (meerdere antwoorden zijn mogelijk in het geval van meerdere situaties van belangenverstrengeling)
- Er is niets speciaals ondernomen
  - De toezichthouder heeft zich onthouden van een oordeel bij bespreking van het betreffende onderwerp
  - De toezichthouder heeft zich onthouden van deelname aan de vergadering bij het betreffende onderwerp
  - De toezichthouder is uit eigen beweging teruggetreden
  - De toezichthouder is op aandrang van het intern toezicht teruggetreden
  - Anders, namelijk: .....
26. Heeft het intern toezicht een handelswijze vastgelegd over hoe om te gaan met de (schijn van) belangenverstrengeling?
- Ja
  - Nee
27. Hebben zich binnen het intern toezicht in de evaluatieperiode voorgedaan waarbij sprake was van onvoldoende functioneren van leden van het intern toezicht?
- Ja
  - Nee
28. Bespreekt het intern toezicht het eigen functioneren (van het intern toezicht als geheel)?
- Ja (ga naar vraag 41)
  - Nee

29. Bespreekt het intern toezicht het eigen functioneren met een vaste frequentie?
- Nee, er is geen vaste frequentie
  - Ja, jaarlijks
  - Ja, met een andere dan jaarlijkse frequentie, namelijk: .....
30. Hoe vaak vergadert het intern toezicht? (het gaat om een gemiddelde frequentie van vergaderingen van het intern toezicht al dan niet samen met anderen en onder normale omstandigheden)
- Minder dan 3 keer per jaar
  - 3 à 5 keer per jaar
  - 6 à 8 keer per jaar
  - Meer dan 8 keer per jaar
31. Vergadert het intern toezicht ook in afwezigheid van het bestuur?
- Ja, altijd
  - Ja, bij een enkele vergadering
  - Ja, bij enkele agendapunten van vergaderingen
  - Nee, nooit
32. Voert de voorzitter van het intern toezicht apart overleg met (de voorzitter van) het bestuur?
- Ja
  - Nee (ga verder naar vraag 34)
33. Waarover voert de voorzitter van het intern toezicht apart overleg met (de voorzitter van) het bestuur? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- De opzet van de agenda van de vergaderingen van het intern toezicht
  - Inhoudelijke onderwerpen die besproken worden in de vergaderingen van het intern toezicht
  - Inhoudelijke onderwerpen die niet besproken worden in de vergaderingen van het intern toezicht
  - Het functioneren van het intern toezicht
  - Het functioneren van leden van het intern toezicht
  - Het functioneren van het bestuur
  - Het functioneren van leden van het bestuur
  - Anders, namelijk: .....
34. Is er een reglement voor het functioneren van het intern toezicht?
- Ja
  - Nee (ga verder naar vraag 36)
35. Wat is in dit reglement van het intern toezicht vastgelegd? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden
  - Profiel en samenstelling
  - Benoemingsprocedure
  - Functie en positie van de voorzitter
  - Werkverdeling (waaronder bijvoorbeeld commissies)
  - Vergaderwerkwijze
  - Besluitvormingsprocedures
  - Wijze van omgang met het college van bestuur
  - Informatievoorziening
  - Belangenverstrengeling en onverenigbaarheid van functies

- k. Gedragsregels toezichthouders
  - l. Evaluatie intern toezicht
  - m. Honorering/onkostenvergoeding leden intern toezicht
  - n. Verantwoording
  - o. Andere onderwerpen, namelijk: .....
36. Ontvangen leden van het intern toezicht een honorarium voor hun werkzaamheden?
- a. Ja
  - b. Nee (ga naar vraag 38)
37. Is de hoogte van het honorarium van de leden van het intern toezicht openbaar?
- a. Ja
  - b. Nee (ga naar vraag 39)
38. Wordt het honorarium opgenomen in het jaarverslag?
- a. Ja
  - b. Nee
39. Kent het intern toezicht een auditcommissie?
- a. Ja
  - b. Nee (ga naar vraag 42)
40. Wie maken deel uit van de auditcommissie? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- a. De voorzitter van het intern toezicht
  - b. Een lid (leden) van het intern toezicht
  - c. De voorzitter van het bestuur
  - d. Een lid (leden) van het bestuur
  - e. De externe accountant
  - f. Het hoofd van de financiële staf
  - g. De controller
  - h. Anders, namelijk: .....
41. Hoe vaak komt de auditcommissie bijeen?
- a. 1 - 2 keer per jaar
  - b. 3 à 5 keer per jaar
  - c. Meer dan 6 keer per jaar
42. Kent het intern toezicht een remuneratiecommissie (honoreringscommissie)?
- a. Ja
  - b. Nee
43. Kent het intern toezicht een benoemingscommissie (al dan niet ad hoc)?
- a. Ja
  - b. Nee

4. PROFILERING, WERVING EN SELECTIE

44. Werkt het intern toezicht met een competentieprofiel?
- Ja
  - Nee (ga naar vraag 46)
45. Wordt het competentieprofiel van het intern toezicht als geheel periodiek besproken en zo nodig bijgesteld?
- Ja
  - Nee
46. Via welke kanalen werft het intern toezicht nieuwe leden? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Via professionele netwerken van het intern toezicht
  - Via persoonlijke netwerken van het intern toezicht
  - Via professionele netwerken van het bestuur
  - Via persoonlijke netwerken van het bestuur
  - Via de interne organisatie
  - Via advertenties in dag-, week- of vakbladen
  - Via een wervings- en selectiebureau
  - Anders, namelijk: .....
47. Wie zijn betrokken bij de procedure van selectie en benoeming van nieuwe leden van het intern toezicht? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Intern toezicht zelf
  - Bestuur
  - Medezeggenschapsraad
  - Leerlingenraad
  - Externe belanghebbenden
  - Anderen, namelijk: .....
48. Wie heeft het recht een voordracht (al dan niet bindend) te doen bij de procedure van selectie en benoeming van nieuwe leden van het intern toezicht? (meerdere antwoorden zijn mogelijk)
- Intern toezicht
  - Bestuur
  - Medezeggenschapsraad
  - Leerlingenraad
  - Externe belanghebbenden
  - Anderen, namelijk: .....
49. Is er een statutaire benoemingstermijn voor de leden van het intern toezicht?
- Ja
  - Nee (ga naar vraag 54)
50. Wat is de duur van de statutaire benoemingstermijn (dus één periode) voor een lid van het intern toezicht?
- ..... jaar
51. Is er een maximum aantal termijnen waarvoor een lid van het intern toezicht benoemd kan worden?
- Ja
  - Nee (ga naar vraag 54)

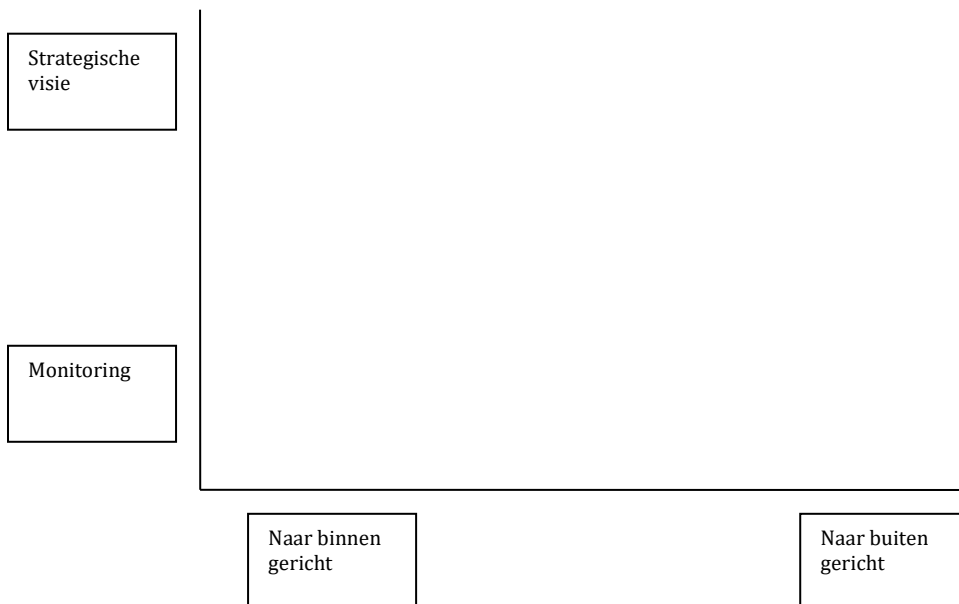
-
52. Wat is het maximum aantal termijnen waarvoor een toezichthouder benoemd kan worden?
- a. 1 termijn
  - b. 2 termijnen
  - c. Meer dan 2 termijnen
53. Houdt men zich in de praktijk aan het maximum aantal termijnen?
- a. Ja
  - b. Nee
54. Is herbenoeming van een lid van het intern toezicht een automatisme?
- a. Ja
  - b. Nee

5. POSITIONERING

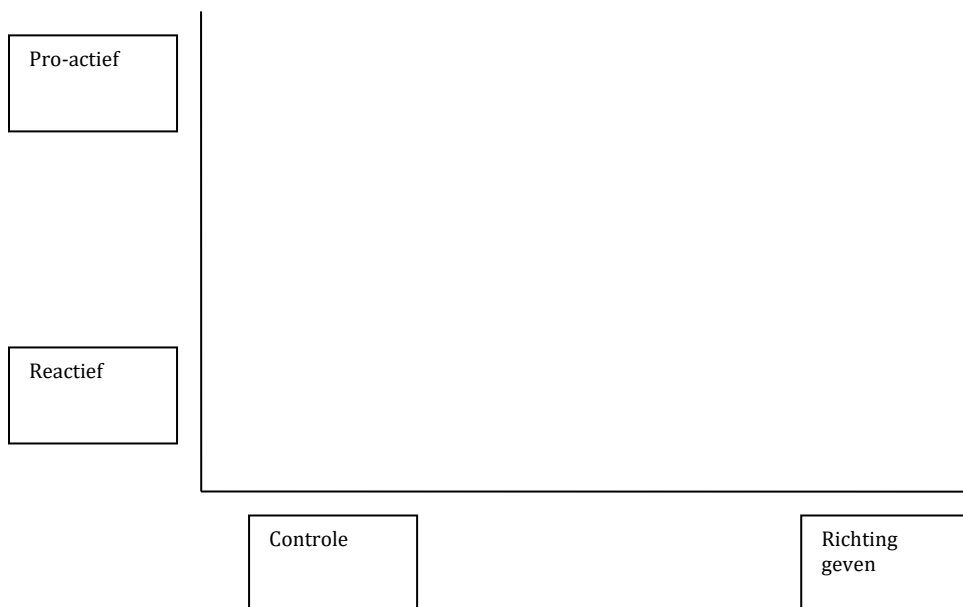
55. Wilt u voor de onderstaande stellingen aangeven in hoeverre u het ermee eens bent? (1 =Volledig mee oneens 2 =Mee oneens 3 =Neutraal 4 =Mee eens 5 =Volledig mee eens)

- Het intern toezicht is gericht op de beoogde resultaten
- Het intern toezicht neemt de mening van de belanghebbenden mee in het toezicht houden
- Het intern toezicht houdt regelmatig contact met de belanghebbenden
- Het intern toezicht kijkt meer naar buiten en vooruit dan naar binnen en naar het nu
- Het intern toezicht zit regelmatig op de stoel van de bestuurder

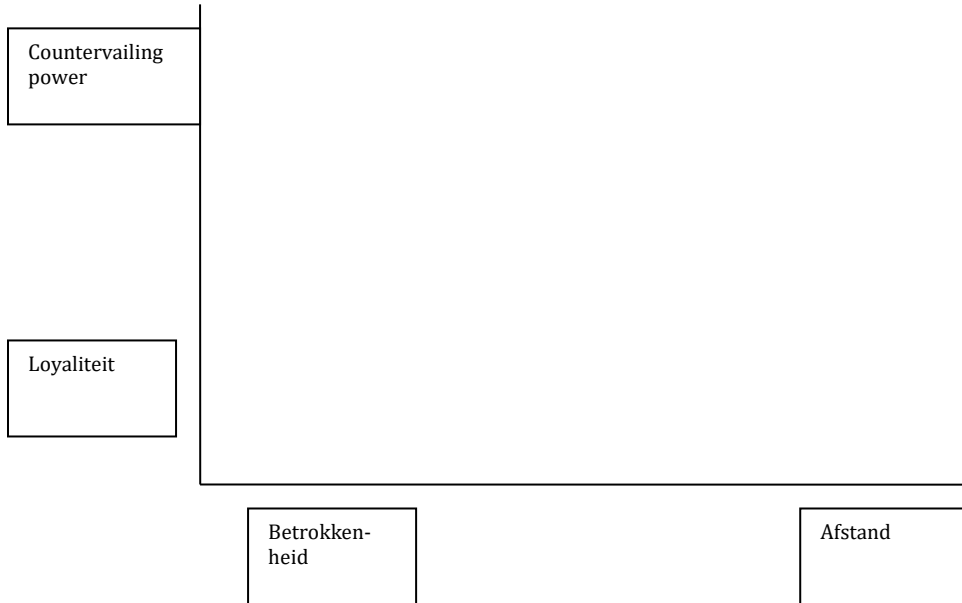
56. Geef in de volgende figuren aan waar het intern toezicht zich bevindt in de matrix (onderdeel van discussie - hoeft niet te worden ingevuld)

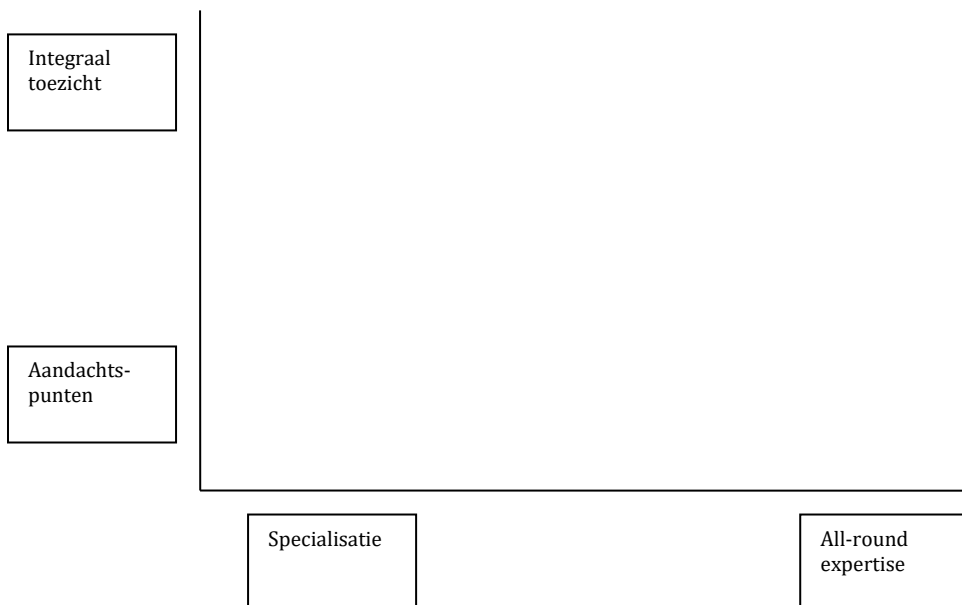
a. Focus en domein intern toezicht

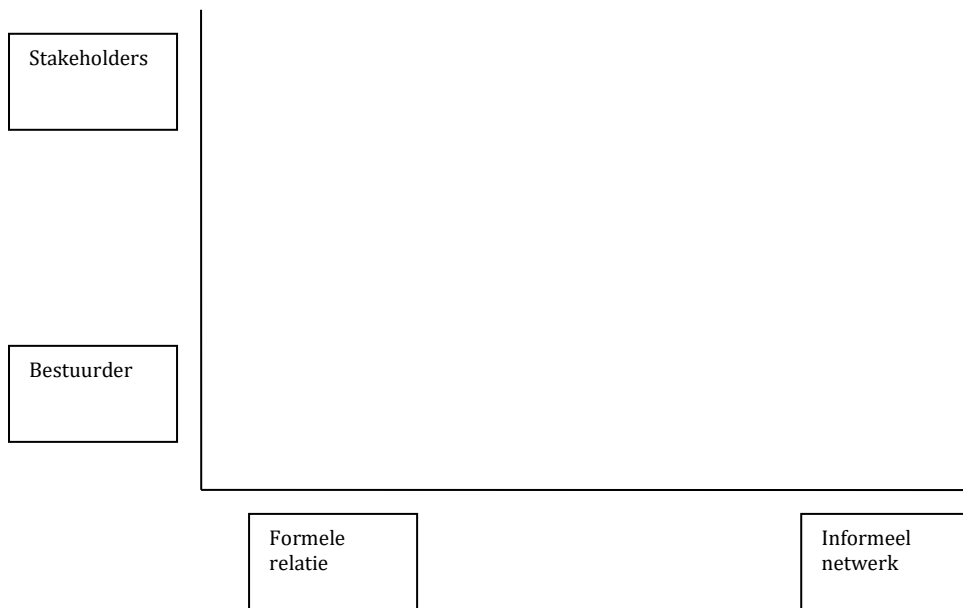
b. Opstelling van intern toezicht

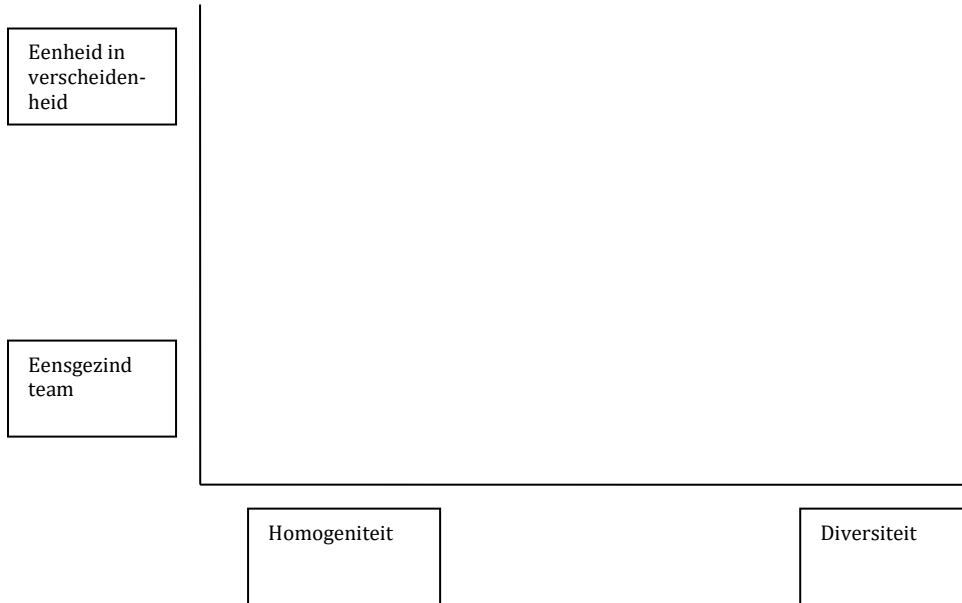
c. Positionering van het intern toezicht

d. Deskundigheden binnen het intern toezicht

e. Contacten: hoe geef je de eigen verantwoordelijkheid van het intern toezicht voor informatievoorziening vorm?

f. Samenstelling van het intern toezicht

6. OVERIGE

Als u het functioneren van uw intern toezicht zou beoordelen, welk rapportcijfer geeft u dan aan elk van de volgende onderdelen van het functioneren van het intern toezicht? (cijfer 1 tot en met 10 invullen)

1. De uitoefening van het toezicht door het intern toezicht
2. De uitoefening van de adviesfunctie door het intern toezicht
3. De uitoefening van het 'verbinding met de samenleving maken' door het intern toezicht
4. De uitoefening van de werkgeversfunctie (jegens een bezoldigde bestuurder of directeur-bestuurder) door het intern toezicht
5. De externe verantwoording van het intern toezicht over het eigen functioneren
6. De transparantie over de samenstelling en het functioneren van het intern toezicht
7. De onafhankelijkheid van het intern toezicht ten opzichte van het bestuur
8. De professionaliteit van het intern toezicht
9. Het functioneren van het intern toezicht in het algemeen
10. Heeft u tot slot nog opmerkingen/discussiepunten? .....